

Nordisk klimagruppe**Arbejdsprogram 2006****0. Indledning**

Klimagruppens mandat skal fornyes med virkning fra 1. januar 2006. Det hidtidige mandat for perioden 2002-2004 blev forlænget med en allonge til udgangen af 2005.

AP06 er lavet under forudsætning af

- uændret mandat
- at der laves en arbejdsgruppe for vedvarende energi under EK-E
- at omstruktureringen i NMR ikke kommer til at berøre klimagruppen i væsentlig grad

Klimagruppen har gennem en årrække oparbejdet en ophobning af projekter, fordi det ofte har været svært at få det konkrete indhold defineret og få bestemt konsulenter gennem udbud. Dette tager normalt en del tid. Eksempelvis er der i AP05 planlagt 11 projekter, hvoraf de 8 ikke starter før 4. kvartal 2005. Det er klimagruppens hensigt at få afviklet denne ophobning og samtidig få de nye projekter i AP06 i størst mulig grad startet i første halvdel af 2006.

1. Sammenfatning

Klimagruppens arbejdsprogram for 2006 (AP06) tager udgangspunkt i *Handlingsplan for det nordiske energisamarbejde 2006-2009* (HPE), *Miljøhandlingsprogram 2005-2008* (MHP) og *Hållbar utveckling 2005-2008 - en ny kurs for Norden* (HU). Der er lavet en prioritering af de opgaverne i forhold til, hvornår det skønnes mest hensigtsmæssigt at afvikle dem.

De væsentligste aktiviteter i 2006 vil relatere sig til

- arbejdet for et mere ambitiøst, fremtidigt globalt klimaregime efter 2012, dvs. projekter og aktiviteter der kan støtte de nordiske klimaforhandlerne i den forhandlingsproces, der går i gang for nye klimaaftaler, når Kyoto-protokollen udløber.
- forbedring og udbredelse af markedet for CO₂-kvoter
- fremme forståelsen af sårbarhed overfor klimaeffekter

Som noget nyt startes der et projekt, der skal se på forudsætninger for og veje til ambitiøse klimamål i 2050, hvor reduktioner på 60-80 % i udledningerne af klimagasser i de industrialiserede lande kan blive nødvendige for at undgå farlige klimaændringer (2 graders målet), jf. udmeldingen fra EUs miljøministre fra rådsmødet 11. marts 2005.

Der vil blive arbejdet videre i nærområderne på, at fremme klimakompetencer og brugen af Kyoto-mekanismer, mens effekten af den hidtidige proces vil blive evalueret i 2007 (TGA og TGF), når der er opsamlet et erfaringsmateriale.

Klimagruppen er et samarbejdsfora mellem miljø og energi. Gruppen samarbejder med NEJS, el-gruppen og miljøøkonomigruppen om konkrete projekter.

Klimagruppen vil desuden arbejde på at øge kendskabet til gruppens arbejde gennem bedre kommunikation og distribution af den viden gruppen genererer i rapporter o.l. I den forbindelse vil der bl.a. blive arbejdet på at udvikle en serie faktablade om klimaemner og for at få spredt resultaterne fra projekterne til en bredere kreds. Faktabladene skal kort i et ikke-teknisk sprog belyse problemstilling, perspektiver og løsningsmuligheder. Målgruppen er beslutningstagere, politikere og en interesseret offentlighed.

2. Opfyldelse af MHPs, HPEs og HUs mål, aktiviteter og forventet resultat

I bilag 1 er klimagruppens projektplan for 2005 til 2007 sammenstillet med de klimapolitiske afsnit i handlingsplanerne for miljø, energi og holdbar udvikling. Projekterne vil over perioden 2005 til 2007 komme igennem handlingsplanernes mål og aktiviteter med undtagelse af HU 4.4.9 arktisk. Klimaopgaven omkring arktisk dækkes gennem *Styringsgruppe for utarbejdelse af en nordisk strategi for miljøgifter og klima i Arktisk*.

Klimagruppens aktivitetsplan for 2005-2006 er vist i bilag 2. Af denne fremgår mål, produkter samt opfølgning/målgruppe for de enkelte projekter.

De væsentligste aktiviteter i 2005-2006 relaterer sig til

- arbejdet for et mere ambitiøst, fremtidigt globalt klimaregime efter 2012, dvs. projekter der kan støtte de nordiske klimaforhandlerne i den forhandlingsproces der nu går i gang (7 projekter: KP 111, 116, 117, 118, 119, 120 og 121).
- forbedring og udbredelse af kvotemarkedet for CO₂ (8 projekter: KP 102, 104, 113, 114, 115, 122, 123 og 124).
- fremme forståelse af sårbarhed overfor klimaeffekter (2 projekter: KP112 og 125)

Der vil blive arbejdet videre i nærområderne med at fremme klimakompetencer (KP 114) og brugen af Kyoto-mekanismer (KP 124), mens effekten af den hidtidige proces vil blive evalueret i 2007 (TGA og TGF), når der er opsamlet et erfaringsmateriale.

3. Gruppens konkrete aktiviteter som skal forelægges EK-M og MR-M og EK-E og MR-E

Op til 14 af de projekter der afsluttes eller påbegyndes i 2006 vil kunne resultere i resultater, der kan forelægges embedsmandskomite eller ministerråd (bilag 2). Klimagruppen vil samle forelæggelser til nogle få gennemarbejde problemstillinger, det kunne f. eks. være klimaregimet efter 2012 (UNCCC), forbedring af kvotehandels systemet for CO₂ (EU), begrænsning af industrielle drivhusgasser (EU) og klimaændringernes påvirkning af forskellige sektorer i Norden.

4. Gruppens konkrete indspil til internationale forhandlinger

Arbejdet med et fremtidigt globalt klimaregime efter 2012 forventes at bidrage til nordiske input i de internationale drøftelser om dette emne under UNCCP (United Nations Climate Change Conference).

Initiativer i tilknytning til EU's kvotedirektiv forventes at kunne udgøre et fundament for fælles nordiske indsatser m.h.t. eks. fordeling af udslipsrettigheder samt generelt bidrage til udviklingen af kvotehandel internationalt.

Gruppens resultater med hensyn til industrielle drivhusgasser og CO₂-sinks forventes at bidrage til nordisk indspil til de internationale drøftelser/forhandlinger på disse områder.

5. Informationsvirksomhed

De enkelte projekter har en fagrapport og/eller fagseminar som slutprodukt. For de emner, der egner sig til det, vil der fremover blive lavet faktablade, men også en anden kommunikationsindsats vil blive overvejet. Faktabladene skal kort, i et ikke-teknisk sprog, belyse problemstilling, perspektiver og løsningsmuligheder. Målgruppen er beslutningstagere, politikere og en interesseret offentlighed. Det er vurderingen at halvdelen af projekterne kan bære et faktablad.

6. Samarbejde med andre grupper og sektorer

Klimagruppen er opstået som et samarbejde mellem energi- og miljøsektoren. Hovedparten af projekterne er derfor samarbejdsprojekter mellem miljø og energi. Projekter om kilder og dræn af CO₂ (sinks) kan forventes lavet i samarbejde med NEJS. Nogle af projekterne omkring kvotehandel vil naturligt kunne udvikles til samarbejdsprojekter med miljøøkonomigruppen og el-gruppen indenfor det nordiske energisamarbejdet. Resultaterne fra Nordisk Energiforsknings projekt om klimaændringernes betydning for vedvarende energi indgår i fase 2 af energisystemernes sårbarhed over klimaændringer (KP 125).

7. Projektkatalog

De 6 nye projekter for 2006 er:

Klima 2012 II: ramme afsat til at følge op på specielle problemstillinger i forhold til de internationale klimaforhandlinger. Det konkrete indhold fastlægges udfra de nordiske klimaforhandleres behov.

Klima 2050 - veje til 60-80 % reduktion: undersøgelse af "veje til reduktioner for gruppen af udviklede lande i størrelsesordenen 15-30 % i 2020 og 60-80 % i 2050, sammenlignet med den basislinie der er forudset i Kyoto-protokollen" med Norden som eksempelområde.

CO₂-kvoter på transport: undersøgelse af metoder til hvordan transportsektoren kan inddrages i et omsætteligt kvotesystem.

Udvidelse af ETS til aktører udenfor EU: undersøgelse af mulighederne for åbningen af EU's interne kvotehandelssystem – ETS – til også at omfatte aktører udenfor EU.

Linkdirektivet: undersøgelse af hvilken betydning Linkdirektivet får for JI-potentialet i Østersøområdet.

Sårbarheden af energisystemet: hvordan påvirkes det nordiske energisystem af klimaændringer.

For yderligere beskrivelse af projekterne, se bilag 3. Der henvises i øvrigt til det samlede projektkatalog på klimagruppens hjemmeside, hvor de løbende og planlagte projekter beskrives.

8. Gruppens sammensætning

Klimagruppen består af 2 medlemmer fra Danmark, Finland, Norge og Sverige, hvor det ene medlem kommer fra miljø siden og det andet fra energisiden. Den aktuelle sammensætning fremgår af Klimagruppens hjemmeside.

9. Budget for arbejdsprogram

Gennem en længere årrække haft rullende budgetter, det har i nogle tilfælde betydet at frie midler er blevet overført som om de var bundne til projekter. For at tydeliggøre sammenhængen mellem det enkelte års budget og aktivitet ændres denne praksis i budgettet for 2006. Bevillingerne for 2006 bliver knyttet til specifikke projekter med fastlagte fremdriftsmål. Det vil betyde, at overførslen af midler fra 2006 til 2007 vil blive reduceret væsentligt i forhold til tidligere år, så den kun består af midler sparet på konkrete projekter.

Skema 1: Oversigt over ansøgte budgetmidler i 2006 fordelt på bevillingsmyndighed (1000 DKK).

NMR-energi	900
NMR-miljø	900
Holdbar udvikling	200
Andre	0
Overførte frie midler fra 2005	505
Sparede projektmidler	420
Midler til rådighed i 2006	2925

Skema 2: Oversigt over budgetterede midler til aktiviteter/projekter i 2006 (1000 DKK)

Aktiviteter/projekter		Overførte kontrakt- bundne midler fra 2005	Budgette- rede midler 2006	Planlagt bevilling 2007	Bemærkninger	Norden %	EU %	Nærom- rådet %
	Sekretariat	60	420	440		100		
	Formidling		200	210		80	20	
	Diverse		55	50				
102	Jl-håndbog	0						100
104	Kvotemarked (Kvotepris for CO ₂)	100				40	40	20
111	Vedvarende energi	30				50	50	
112	2 grader	200		300		80	20	
113	Emissionshandel	0				30	50	20
114	Kvotetildeling	0				30	30	40
115	Implementering af TGA	400						100
116	Industrielle drivhusgasser	0				30	70	
117	Fremme optag af CO ₂	0				50	50	
118	Lagring af CO ₂	0				80	20	
119	Klima 2012	100				20	80	
120	Klima 2012 II		400	300		20	80	
121	Klima 2050 - veje til 60-80 % reduktion		500	300		80	20	
122	Kvoter på transport		400	300		20	80	
123	ETS udenfor EU		400			20	50	30
124	Link-direktivet		250			20	40	40
125	Sårbarhed af energisystem		300	300		80	10	10
Sum		890	2.925	2200	vægtet for 2006:	47%	35%	18%

Skema 3. Oversigt over sekretariatsmidler i 2006 (1000 DKK)

Løn	250	halvtid
Rejser	100	klimagruppen, projektopfølgning, seminar
Administration	50	Overhead på 20 % af lønudgift
Øvrige	20	20
Total	420	